

СЭНДБОКСЫН ОРЧНЫ ТОЙМ

2025 оны II улирал

АГУУЛГА

НЭГ.	СЭНДБОКСОД ТУРШИГДАЖ БУЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	3
1.1	B2B зээлийн үйлчилгээ	3
1.2	Мөнгөний захын арилжааны платформ	4
1.3	Хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээ	6
1.4	P2P зээлийн үйлчилгээ	7
1.5	Блокчэйн арилжааны систем	9
ХОЁР.	БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ	10

ХОЛБОО БАРИХ

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО
ЗАХ ЗЭЭЛИЙН СУДАЛГАА, ХӨГЖЛИЙН ГАЗАР,
СЭНДБОКСЫН АЛБА

УТАС: 51-261106

И-МЭЙЛ: SANDBOX@FRC.MN

ХАЯГ: ЗАСГИЙН ГАЗРЫН IV БАЙР, БАГА ТОЙРУУ 3,
ЧИНГЭЛТЭЙ ДҮҮРЭГ, УЛААНБААТАР ХОТ, 15160

СЭНДБОКСОД ТУРШИГДАЖ БУЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Сэндбоксад ирүүлсэн хүсэлт

Сэндбоксын орчинд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ турших нийт 24* хүсэлт ирсэн байна. Сэндбокс зохицуулалтын орчинд репо хэлцлийн үйлчилгээ, хадгаламжийн сертификат, итгэлцлийн үйлчилгээ, P2P зээлийн үйлчилгээ, краудфандинг буюу хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээ, биржийн бус зах зээлийн блокчэйн арилжааны систем болон богино хугацаат санхүүжилтийн зуучлал B2B зээлийн үйлчилгээ гэсэн нийт 5 компанийн 7 бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ туршигдаж байна.

B2B зээлийн үйлчилгээ

B2B зээлийн үйлчилгээ нь 2024 оны нэгдүгээр сард сэндбоксын орчинд орсон бөгөөд аж ахуй нэгжүүдийн богино хугацаат санхүүжилтийн хэрэгцээг хангах, байгууллагуудын харилцах дансанд буй илүүдэл нөөцийг эргэлтэд оруулах замаар зах зээл дэх эх үүсвэрийг үр ашигтайгаар ашиглах боломжийг олгон зээлдэгч, хөрөнгө оруулагчийг холбох үйлчилгээг туршиж байна.

Тайлант улирал хүртэлх байдлаар B2B зээлийн үйлчилгээний платформд бүртгэлтэй 261 харилцагч байгаа бөгөөд нийт 100.1 тэрбум төгрөгийн зээл тус платформоор олгогдсон байна. Үүнээс 90.0 тэрбум төгрөгийн зээл эргэн төлөгдсөн байна. Мөн B2B зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 1.5 хувьтай байгаа бол хугацааны хувьд 7, 14, 21, 28, 42 гэсэн хоногуудтай байна.

B2B зээлийн хугацаа

7,14, 21, 28, 42 ХОНОГ

B2B зээлийн дундаж хүү

1.5%

Мөнгөний захын арилжааны платформ

Мөнгөний захын арилжааны платформ нь 2021 оны арван хоёрдугаар сард сэндрбоксы орчинд орсон бөгөөд банк бус санхүүгийн байгууллагуудын репо хэлцлийн арилжаа, хадгаламжийн сертификат, арилжааны бичиг, факторинг (хямдруулсан нэхэмжлэл), итгэлцлийн үйлчилгээнд суурилсан мөнгөний захын хэрэгслийг арилжаалах, төлбөр тооцоо, бүртгэл, хадгалалтын нэгдсэн платформыг хөгжүүлэн туршиж байна.

Хадгаламжийн сертификат

2023 оны есдүгээр сараас эхлэн тайлант улирлыг хүртэлх байдлаар нийт **251.6 сая** төгрөгийн Хадгаламжийн сертификат арилжаалагдсан байна.

Анхдагч
арилжааны дүн

239.5 сая

Хоёрдогч
арилжааны дүн

12.1 сая

Итгэлцэл

2023 оны аравдугаар сараас эхлэн тайлант улирлыг хүртэлх байдлаар нийт **7.0 тэрбум** төгрөгийн итгэлцлийн үйлчилгээг зуучилсан байна.

р Анхдагч
арилжааны дүн

6.1 тэрбум

Хоёрдогч
арилжааны дүн

919 сая

Репо хэлцэл

Худалдагч

1,976

удаагийн хэлцэл

Платформ

Худалдан авагч

408.2 тэрбум
төгрөгийн арилжаа

Репо хэлцлийн арилжааг эхлүүлснээс хойш тайлант улирлыг хүртэл тус платформ дээр 50 зээлдүүлэгч, 42 зээлдэгч нийт 408.2 тэрбум төгрөгийн 1,976 удаагийн арилжаа хийсэн байна.

Тайлант улиралд репо хэлцлийн арилжаа нь нийт 45 удаагийн 12.4 тэрбум төгрөгийн илүүдэл нийлүүлэлт, 24 удаагийн 6.0 тэрбум төгрөгийн илүүдэл эрэлттэй байсан. Репо зээлийн дундаж хугацаа 37 хоног, дундаж хүү 21.0 хувьтай байна.

Репо зээлийн дундаж хүү

21.0%

Репо зээлийн дундаж хугацаа **37** хоног

7 хоног

14 хоног

28 хоног

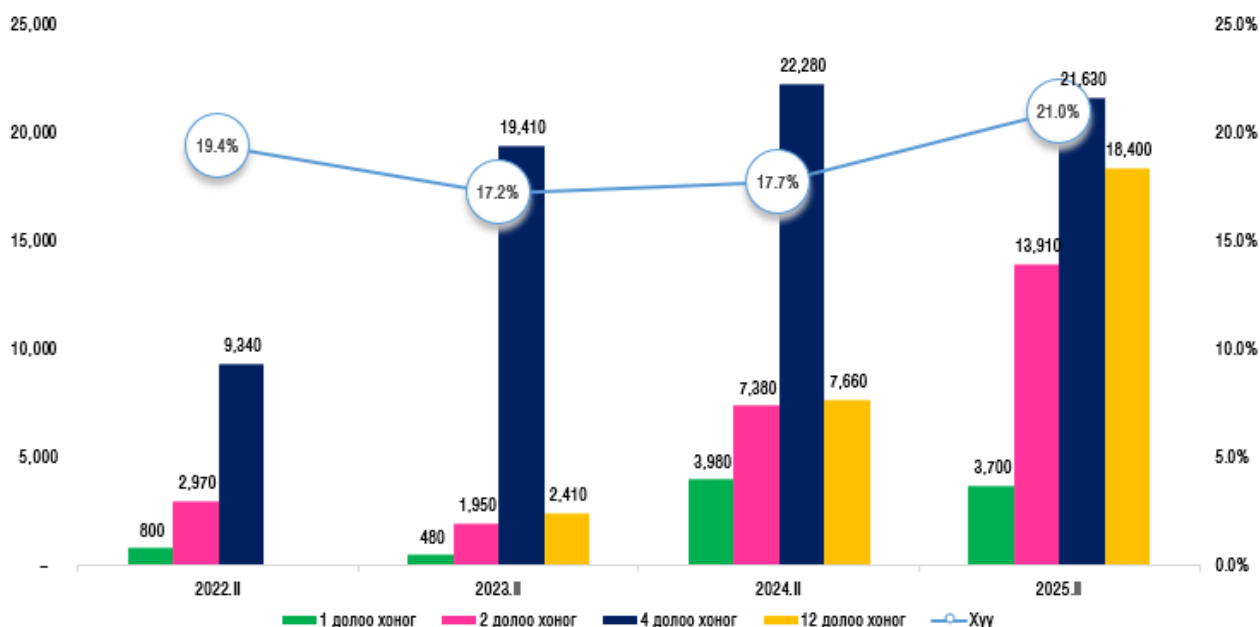
84 хоног

Хүснэгт . Репо хэлцлийн ерөнхий үзүүлэлтүүд

Хугацаа	Зээлдүүлэгчийн тоо	Зээлдэгчийн тоо	Арилжааны тоо	Арилжааны дүн	Дундаж хүү	Зээлийн дундаж хугацаа
2023.II	17	19	117	24,250,000,000	17.2	31
2024.II	19	25	158	41,300,000,000	17.7	33
2025.II	26	29	272	57,640,000,000	21.0	37

Репо хэлцлийн үзүүлэлтээс харахад, тайлант улиралд зээлийн дундаж хүү болон зээлийн хугацаа өссөн байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад зээлдүүлэгч болон зээлдэгчдийн тоо өсөн, арилжааны тоо 158-аас 272, арилжааны дүн 41.3 тэрбум төгрөгөөс 57.6 тэрбум төгрөг болж нэмэгдсэн байна. Түүнчлэн арилжааны дундаж хугацаа 2023 онд 31 хоног байсан бол 2024 онд 33 хоног, 2025 онд 37 хоног болж, тогтмол уртасч байгаа нь урт хугацаат зээлийн эрэлт нэмэгдэж байгааг харуулж байна.

Зураг. Репо хэлцлийн хүүгийн түвшин ба арилжааны дүн /сая төгрөгөөр/, хугацаагаар

Репо зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2025 оны 2 дугаар улиралд 21.0% болж өссөн байна. Нийт репо хэлцлийн 37.5 хувийг 4 долоо хоногийн хугацаатай, 32.0 хувийг 12 долоо хоногийн хугацаатай, 24.1 хувийг 2 долоо хоногийн хугацаатай, 6.4 хувийг 1 долоо хоногийн хугацаатай репо зээлүүд тус тус эзэлж байна.

Хамтын санхүүжилтын үйлчилгээ

Хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээ нь 2022 оны арван хоёрдугаар сард сэндрбоксын орчинд орсон ба урамшуулал, хувьцаа, хандивт суурилсан хамтын санхүүжилтийн үйлчилгээг туршиж байна.

Тайлант улирлыг хүртэл нийт хамтын санхүүжилтийн 2.4 тэрбум төгрөгийн үнэлгээ бүхий 64 төсөл нийтлэгдэн, 4,746 хөрөнгө оруулагчаас нийт 359.4 сая төгрөгийн санхүүжилт татан төвлөрүүлсэн байна.

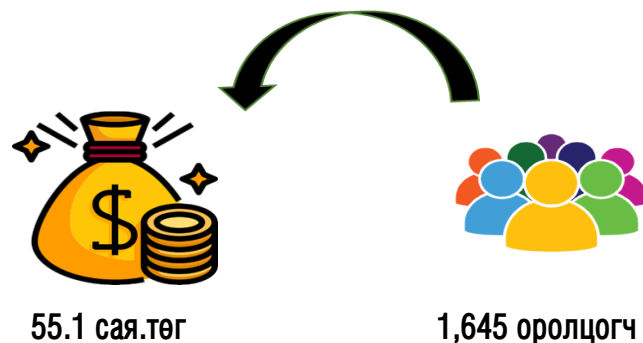
Үүнээс урамшуулалд суурилсан 39 төслийн 268.3 сая төгрөгийг амжилттай татан төвлөрүүлсэн. Төслүүдийн хувьд дундаар нийт шаардлагатай санхүүжилтийн 28.0 хувийг босгосон байна.

Хандивт суурилсан хамтын санхүүжилтийн 23 төсөл нийтлэгдсэн бөгөөд нийт 1,645 оролцогчоос 55.1 сая төгрөгийн хандивыг босгосон байна.

Зээлд суурилсан зээлийн 1 төсөл хэрэгжиж 2 хөрөнгө оруулагчаас 11 сая төгрөгийн санхүүжилт босгосон байна.

Хувьцаанд суурилсан 1 төсөл хэрэгжиж компанийн 2.5 хувийг 25 сая төгрөгөөр санал болгон санхүүжилт босгосон байна.

23 хандивын санхүүжилт

Хөрөнгө оруулагчид насны бүлгээр

18–35 нас

62.1%

36–45 нас

23.9%

46–55 нас

8.4%

55–аас дээш

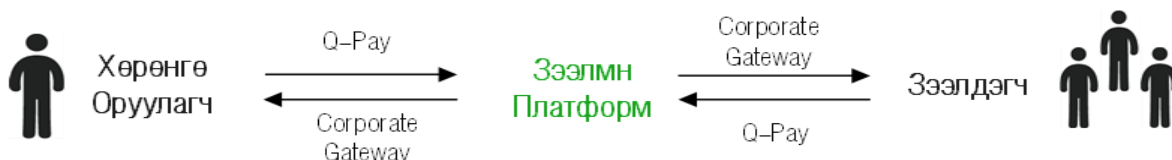

5.6%

Платформоор дамжуулсан урамшуулалт санхүүжилтийн төслүүдэд хөрөнгө оруулсан хөрөнгө оруулагчдын 62.1 хувь нь 18–35 нас, 23.9 хувь нь 36–45 нас, 8.4 хувь нь 46–55 нас, 5.6 хувь нь 55–аас дээш насныхан байна.

P2P зээлийн үйлчилгээ

P2P зээлийн үйлчилгээ нь 2022 оны арван хоёрдугаар сард сэндрокс зохицуулалтын орчинд орсон бөгөөд хиймэл оюун ухаан, блокчэйн технологийг зээлийн үнэлгээ, бүртгэлдээ ашиглан хөрөнгө оруулагч, зээлдэгч хоёрыг шууд холбох үйлчилгээг хөгжүүлэн туршиж байна.

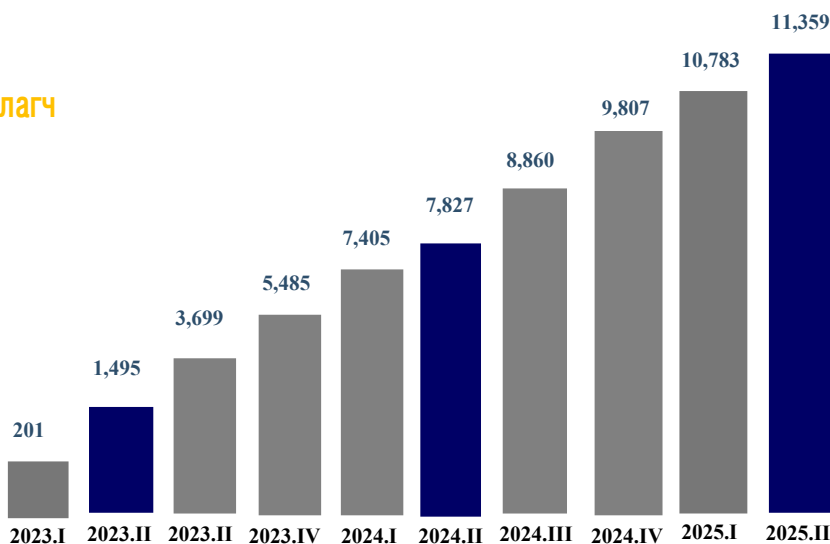
98.4%
зээлдэгч

1.6%
хөрөнгө оруулагч

P2P зээлийн үйлчилгээний харилцагчид

Тайлант улирлыг хүртэлх байдлаар тус платформоор 11,359 харилцагчдад P2P зээлийн үйлчилгээг үзүүлсэн байна. Эдгээр харилцагчдын 1.6 хувь нь хөрөнгө оруулагч бол үлдсэн 98.4 хувь нь зээлдэгч байна.

P2P үйлчилгээний зээлийн дүн

1–12 сарын хугацаатай

Олгосон зээлийн дүн

4.0 тэрбум төгрөг

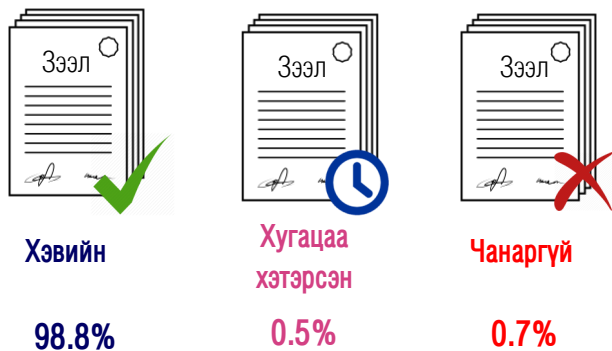
667.8 сая
Зээлийн үлдэгдэл

Зээлийн ЖДХ 2%

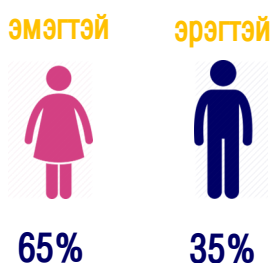

P2P зээлийн үйлчилгээний платформоор нийт 4.0 тэрбум төгрөгийн зээл олгогдсон бөгөөд үүнээс 3.3 тэрбум төгрөгийн зээл эргэн төлөгдөж, P2P үйлчилгээний нийт зээлийн үлдэгдэл 667.8 сая төгрөг байна.

Тайлант хугацаанд олгосон нийт зээлийн 74.0 хувийг 3 сараас бага хугацаатай зээл, 26.0 хувийг 3 сараас дээш хугацаатай зээл эзэлж байна. Харин тус платформоор дамжсан хөрөнгө оруулалтын багцын 29.0 хувийг 1 жилийн хугацаатай, 71.0 хувийг 1 жилээс бага хугацаатай хөрөнгө оруулалт тус тус бүрдүүлж байна.

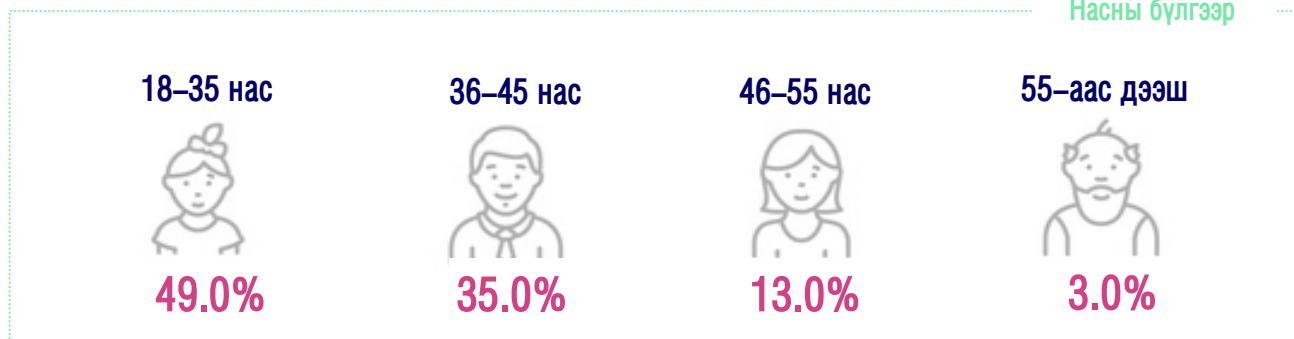

P2P платфoрмoор зуучлагдан олгогдсон нийт зээлийн 98.8 хувь нь хэвийн, 0.5 хувь нь хугацаа хэтэрсэн, 0.7 хувь нь чанаргүй зээл байна. Мөн P2P зээлийн сарын жигнэсэн дундаж хүү 2.0% –тай байна.

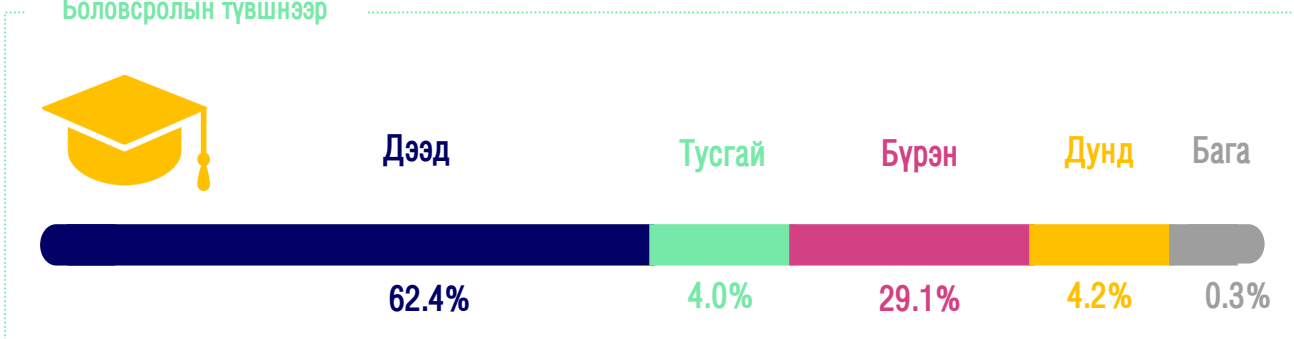

Тайлант улирлын байдлаар P2P зээлийн үйлчилгээний нийт харилцагчдын 65.0 хувь нь эмэгтэй, 35.0 хувь нь эрэгтэй харилцагчид байна. Харин нийт харилцагчдын 49.0 хувийг 18–35 насныхан, 35.0 хувийг 36–45 насныхан, 13.0 хувийг 46–55 насныхан, 3.0 хувийг 55–аас дээш насныхан тус тус бүрдүүлж байна. Харилцагчдыг боловсролын түвшнээр ангилбал 62.4 хувь нь дээд, 4.0 хувь нь тусгай дунд, 29.1 хувь нь бүрэн дунд, 4.2 хувь нь дунд, 0.3 хувь нь бага боловсролтой байна.

Насны бүлгээр

Боловсролын түвшнээр

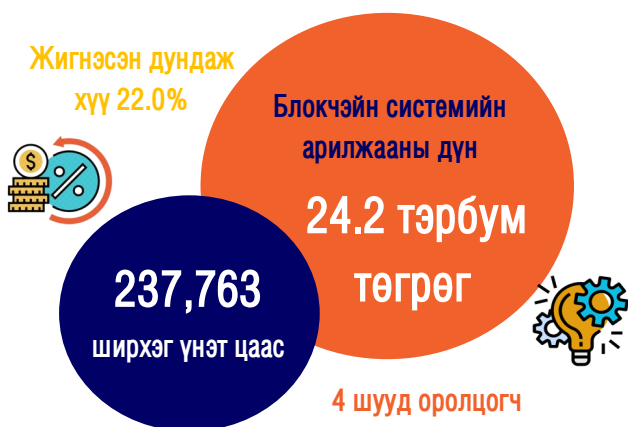

Блокчэйн арилжааны систем

Биржийн бус зах зээлийн блокчэйн арилжааны систем нь 2023 оны арван нэгдүгээр сард сэндрбоксын орчинд орсон бөгөөд үнэт цаасны анхдагч болон хоёрдогч зах зээлийн арилжаа, төлбөр тооцоог автоматаар, 24/7 гүйцэтгэх блокчэйн системийг нэвтрүүлэн туршиж байна.

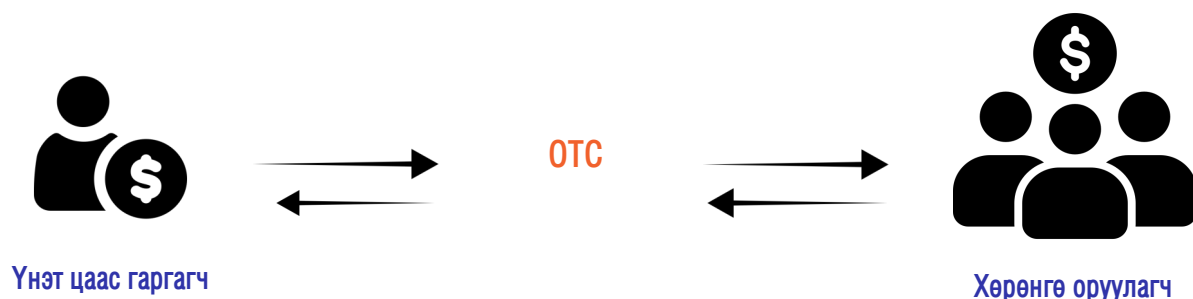
Блокчэйн системийн арилжааны ерөнхий мэдээлэл

Биржийн бус зах зээлийн блокчэйн арилжааны систем дээр нийт 237,763 ширхэг үнэт цаас 24.2 тэрбум төгрөгөөр арилжаалагдсан байна. Мөн бондын жигнэсэн дундаж хүү 22.0 хувьтай бөгөөд тайлант улиралд блокчэйн системд 4 шууд оролцогч оролцожээ.

Блокчэйн системийн арилжааны эзлэх хувь

Биржийн бус зах зээл дээр нийт 1,798.6 тэрбум төгрөгийн хоёрдогч зах зээлийн арилжаа хийгдсэнээс 1.0 хувь буюу 24.2 тэрбум төгрөг нь блокчэйн систем дээр арилжаалагдсан байна.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

Зохицуулалтын орчныг сайжруулах ажлын хүрээнд:

Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга, Сангийн сайд, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2025 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 124/75/А/86 дугаар хамтарсан тушаалаар “Сэндбокс зохицуулалтын орчны журам”-д нэмэлт өөрчлөлт орууллаа. Журмын нэмэлт, өөрчлөлтөөр сэндбоксын орчинд амжилттай туршигдсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг зохицуулалттай зах зээлд шилжүүлэх үйл явц болон зохицуулалтын орчин бүрдэх хүртэлх хугацааны хяналт, зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх талаарх түр зохицуулалт болон сэндбоксын хугацаанд оролцогч үйл ажиллагаагаа түр зогсоох, мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, мөн тусгай зөвшөөрлийн шаардлагаас зайлсхийх зорилгоор сэндбокс зохицуулалтын орчныг ашиглахыг хязгаарлах зэрэг зохицуулалтыг тусгалаа.

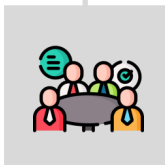
Сэндбоксын орчныг олон нийтэд таниулах ажлын хүрээнд:

Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэгийн Зүүн Европ, Төв Азийн бүс нутгийн уулзалтад оролцон сэндбокс зохицуулалтын орчны туршлагаа хуваалцан, бүс нутгийн сэндбокс нэвтрүүлэхэд анхаарах асуудлуудын талаар хэлэлцлээ.

Монгол Улс, Солонгос Улсын санхүүгийн хамтын ажиллагааны форумд “Санхүүгийн инновац” панел хэлэлцүүлгийн модератораар ажиллан, сэндбокс зохицуулалтын орчны туршлага, санхүүгийн инновацын бодлого, зохицуулалтад үүсэж буй бэрхшээл болон хоёр улсын хамтын ажиллагааны боломжийн талаар хэлэлцлээ.

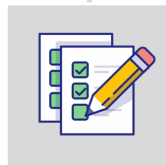
Сэндбоксын орчны оролцогчдод хяналт тавих, хамтран ажиллах ажлын хүрээнд:

Тайлант улирлыг хүртэлх байдлаар Сэндбокс орчинд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ турших хүсэлтэй нийт 33 компанитай 91 удаагийн уулзалтыг зохион байгуулсан.

Сэндбоксод туршигдаж буй 5 бүтээгдэхүүн тус бүрд тохирсон тайлан, мэдээний маягыг боловсруулан 7 хоног, сар, улирлын тайлан, мэдээг төвлөрүүлэн тоон мэдээллийн сан үүсгэн ажиллаж байна.

Оролцогчдоос ирсэн тайлан мэдээнд суурилан зайны хяналтыг тогтмол гүйцэтгэн, газар дээрх хяналт, үзлэгийг мөн гүйцэтгэн ажиллаж байна.

Сэндбоксод туршигдаж буй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний олон улс дахь хөгжил, зохицуулалтын орчны судалгааг тогтмол гүйцэтгэн ажиллаж байна.

Финтекийн хөгжил болон зохицуулалтын орчны талаарх цахим болон танхимын сургалт, уулзалтуудад тогтмол оролцож байна.

